

○ (๓๑)

คำสั่ง

สำหรับศาลใช้

คดีหมายเลขดำที่ ลต สสข ๕/๒๕๖๖

คดีหมายเลขแดงที่ ลต สสข ๑๘/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

เรื่อง

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฯ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

(สิทธิสมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขต)

- ๒ -

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า ผู้ร้องสมควรรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๒ จังหวัดสตูล แต่ผู้คัดค้านไม่ประกาศรายชื่อผู้ร้องเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เนื่องจากพรรคประชาชนที่ผู้ร้องเป็นสมาชิกไม่มีสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดสตูล หรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดสตูลครบวาระและข้อบังคับพรรคการเมืองมิได้กำหนดให้อยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไป ซึ่งไม่เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร นั้น ไม่ถูกต้องเพราะพรรคประชาชนได้มีการแต่งตั้งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดสตูลถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ผู้ร้องเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ขอให้คำสั่งให้ผู้ร้องเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๒ จังหวัดสตูล พรรคประชาชน

ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านว่า ผู้คัดค้านตรวจสอบข้อมูลของผู้ร้องพบว่า พรรคประชาชนที่ผู้ร้องเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบเขตเลือกตั้ง ทางพรรคประชาชนไม่ดำเนินการแต่งตั้งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดตาม มาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติ

- ๓ -

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.๒๕๖๐ ซึ่งตามประกาศพรรคประชาธิปัตย์ ข้อ ๑๕ แต่งตั้งนายอู๋มร อาเก็ม เป็นตัวแทนพรรคประชาธิปัตย์ประจำจังหวัดสตูล ตั้งแต่วันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ ประกาศเมื่อวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๒ โดยข้อบังคับพรรค ข้อ ๒๘ กำหนดว่า ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดมีวาระคราวละ ๔ ปี นับแต่ได้รับแต่งตั้งเป็นตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดจึงครบวาระวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๖ ในขณะนั้นข้อบังคับพรรคไม่ได้ระบุว่าตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่อยู่ครบวาระแล้วสามารถอยู่รักษาการหรืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการเลือกตั้งใหม่ จึงทำให้สถานะความเป็นตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดของนายอู๋มร หมดสิ้นลงไปตั้งแต่วันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๖ การที่คณะกรรมการบริหารพรรคประชาธิปัตย์ได้ประชุมและมีมติให้ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่ครบวาระรักษาการต่อไปจนกว่าจะเลือกตั้งใหม่ก็ไม่มีผลเป็นการแต่งตั้งตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดโดยชอบด้วยกฎหมาย ส่วนที่พรรคประชาธิปัตย์แก้ไขข้อบังคับพรรคประชาธิปัตย์ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๒๗ ซึ่งกำหนดให้นำความในข้อบังคับพรรคประชาธิปัตย์ พ.ศ.๒๕๖๑ ข้อ ๒๓ และข้อ ๒๔ มาใช้บังคับกับตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดสตูลโดยอนุโลม เป็นการให้ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่ครบวาระแล้วสามารถทำหน้าที่รักษาการไปจนกว่าจะมี

- ๔ -

การเลือกตั้งใหม่ แต่การแก้ไขข้อบังคับพรรคประชาชนชาติดังกล่าวเป็นการแก้ไขภายหลังจากที่ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดสตูลครบวาระแล้ว จึงไม่มีผลย้อนหลังให้ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดสตูลรักษาการต่อไปได้ ส่วนที่พรรคประชาชนชาติออกหนังสือรับรองการส่งผู้ได้รับการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๖ โดยอ้างว่าได้ดำเนินการตามมาตรา ๕๐ และ ๕๑ แล้วนั้น แต่มาตรา ๔๗ กำหนดว่าพรรคการเมืองซึ่งประสงค์จะส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งใด ต้องมีสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่มีเขตพื้นที่รับผิดชอบในเขตเลือกตั้งนั้น เมื่อกระบวนการดำเนินการสรรหาผู้รับสมัครเลือกตั้งพรรคประชาชนชาติได้ดำเนินการภายหลังจากที่ตัวแทนพรรคประชาชนชาติประจำจังหวัดครบวาระไปแล้วตามข้อบังคับพรรคประชาชนชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงทำให้การดำเนินการดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นผลให้หัวหน้าพรรคประชาชนชาติไม่สามารถออกหนังสือรับรองการส่งผู้ได้รับการจัดสรรได้ และที่คณะกรรมการบริหารพรรคประชาชนชาติมีมติให้ตัวแทนประจำจังหวัดที่ครบวาระรักษาการแทนไปก่อน โดยอาศัยอำนาจตามข้อบังคับพรรคประชาชนชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๑๔ (๑๒) นั้น ข้อบังคับดังกล่าวมิได้กำหนดให้

- ๕ -

กรรมการบริหารพรรคการเมืองมีอำนาจและหน้าที่ในการลงมติให้ตัวแทนพรรคประจำจังหวัด

ที่ครบวาระรักษาการแทนไปก่อนแต่อย่างใด การดำเนินการจึงไม่ชอบ ดังนี้ พรรคประชาชนชาติ

จึงไม่สามารถส่งผู้ร้องเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งได้ ทั้งนี้ตาม

มาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ.๒๕๖๐

ขอให้ยกคำร้อง

ศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้งตรวจสอบจำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ข้อเท็จจริงที่คู่ความ

ไม่ได้โต้แย้งกันรับฟังเป็นยุติว่า เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๖ ได้มีพระราชกฤษฎีกายุบสภา

ผู้แทนราษฎร พ.ศ.๒๕๖๖ วันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๖ คณะกรรมการเลือกตั้งมีประกาศ

คณะกรรมการเลือกตั้ง เรื่องกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วันรับสมัครรับเลือกตั้ง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและสถานที่ที่พรรคการเมืองจะส่งบัญชีรายชื่อ

ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบรายชื่อ โดยกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน

ราษฎรเป็นการทั่วไปในวันอาทิตย์ที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๖ รับสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน

ราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตั้งแต่วันที่ ๓ เมษายน ถึง ๗ เมษายน ๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๓ เมษายน

- ๖ -

๒๕๖๖ ผู้ร้องสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๒ จังหวัดสตูล ต่อมาวันที่ ๑๔ เมษายน ๒๕๖๖ ผู้คัดค้านไม่ประกาศรายชื่อผู้ร้องเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เนื่องจากพรรคประชาชนชาติซึ่งผู้ร้องเป็นสมาชิกไม่มีสาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดสตูล หรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดสตูลครบวาระและข้อบังคับพรรคการเมืองมิได้กำหนดให้อยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไป คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า ผู้ร้องไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเพราะเหตุพรรคประชาชนชาติไม่มีตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดสตูลหรือไม่ เห็นว่า ได้ความจากการไต่สวนและข้อเท็จจริงที่คู่ความแถลงรับโดยผู้ร้องแถลงรับข้อเท็จจริงตามรายงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปีพรรคประชาชนชาติครั้งที่ 1/2566 ซึ่งจัดประชุม เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2566 ซึ่งปรากฏข้อเท็จจริงว่า ในการประชุมดังกล่าวมีการแก้ไขข้อบังคับพรรคประชาชนชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยข้อ ๒๗ วรรคสาม ข้อบังคับพรรคประชาชนชาติ ๒๕๖๑ ให้นำความในข้อบังคับพรรคประชาชนชาติ ข้อ ๒๓ และข้อ ๒๔ มาใช้บังคับกับตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดโดยอนุโลม อันเป็นการทำให้ตัวแทนพรรคประจำจังหวัดที่ครบวาระดำรงตำแหน่งรักษาการต่อไปได้และพรรคประชาชนชาติได้รายงานให้นายทะเบียน

- ๗ -

พรรคการเมืองทราบแล้ว แต่เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่าพรรคประชาชนได้แต่งตั้งนายอุ่มเป็นตัวแทน

พรรคประชาชนประจำจังหวัดสตูล ตั้งแต่วันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ ประกาศเมื่อวันที่ ๗

ธันวาคม ๒๕๖๑ โดยข้อบังคับพรรคข้อ ๒๘ กำหนดว่า ตัวแทนพรรคประจำจังหวัดมีวาระคราวละ

๔ ปี นับแต่ได้รับแต่งตั้งเป็นตัวแทนพรรคประจำจังหวัดจึงครบวาระในวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๖

การที่พรรคประชาชนได้ดำเนินการแก้ไขข้อบังคับพรรคดังกล่าวได้กระทำภายหลังจากที่ตัวแทนพรรค

การเมืองประจำจังหวัดสตูลครบวาระแล้วเมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๖๖ การแก้ไขข้อบังคับดังกล่าว

จึงไม่มีผลทำให้ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดสตูลซึ่งครบวาระไปแล้วก่อนแก้ไขกลับมา

มีอำนาจรักษาการต่อไปได้ เนื่องจากตามข้อบังคับพรรคประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๑ ก่อนมีการแก้ไข

ไม่ได้กำหนดให้ตัวแทนพรรคประจำจังหวัดที่ครบวาระดำรงตำแหน่งรักษาการต่อไปได้ ส่วนที่ผู้ร้องอ้างว่า

คณะกรรมการบริหารพรรคยังไม่เคยมีมติให้เลิกตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดสตูลและได้มีมติ

ให้ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดที่ครบวาระรักษาการแทนไปก่อนจนกว่าจะมีการเลือกตั้งใหม่

ความเป็นตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดยังไม่สิ้นสุด นั้น จะเห็นได้ว่าการดำรงตำแหน่งตาม

ข้อบังคับพรรคดังกล่าว หรือการที่พรรคประชาชนมีหนังสือแจ้งไปยังนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า

- ๘ -

ตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดสตูลครบวาระแล้ว และดำรงตำแหน่งรักษาการต่อไปตามข้อบังคับ
ของพรรคซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองเพียงแต่ตอบว่ารับทราบเท่านั้น จึงไม่มีผลทำให้ตัวแทน
พรรคการเมืองประจำจังหวัดซึ่งครบวาระแล้วสามารถรักษาการต่อไปได้เพราะขณะนั้นไม่มีข้อบังคับ
กำหนดไว้ดังวินิจัยข้างต้น ส่วนที่ผู้ร้องอ้างว่า หัวหน้าพรรคประชาชนชาติได้ออกหนังสือรับรองการส่ง
ผู้ได้รับการสรรหาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560
มาตรา 50 และ 51 แล้ว ซึ่งแม้ปรากฏภายหลังว่าการสรรหาไม่ได้ดำเนินการตามบทบัญญัติ
มาตรา 50 และ 51 ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560
ก็ตาม แต่เมื่อมาตรา 56 วรรคสองระบุว่าไม่ทำให้การสมัครรับเลือกตั้งนั้นเสียไปก็เป็นกรณี
ที่ไม่ได้มีการดำเนินการตามมาตรา 50 หรือมาตรา 51 เท่านั้น ไม่ได้หมายความว่าถึงการไม่มี
สาขาพรรคการเมืองหรือตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดตามมาตรา 47 ด้วย จากเหตุผล
ดังกล่าวข้างต้นถือได้ว่า พรรคประชาชนชาติไม่มีตัวแทนพรรคการเมืองประจำจังหวัดสตูล
จึงไม่สามารถส่งผู้ร้องให้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดสตูลได้ตามพระราชบัญญัติ
ประกอบและรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. 2560 มาตรา 47 ผู้ร้องย่อมไม่มีสิทธิ

○ (๓๑ พ.)

สำหรับศาลใช้

- ๙ -

สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ที่ผู้คัดค้านไม่ประกาศรายชื่อผู้ร้อง

เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเขตเลือกตั้งที่ ๒ จังหวัดสตูล

ชอบด้วยกฎหมายแล้ว

จึงมีคำสั่งให้ยกคำร้อง.

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์

นายอดิศักดิ์ ตันติวงศ์

นายณรงค์ ประจุมาศ

